

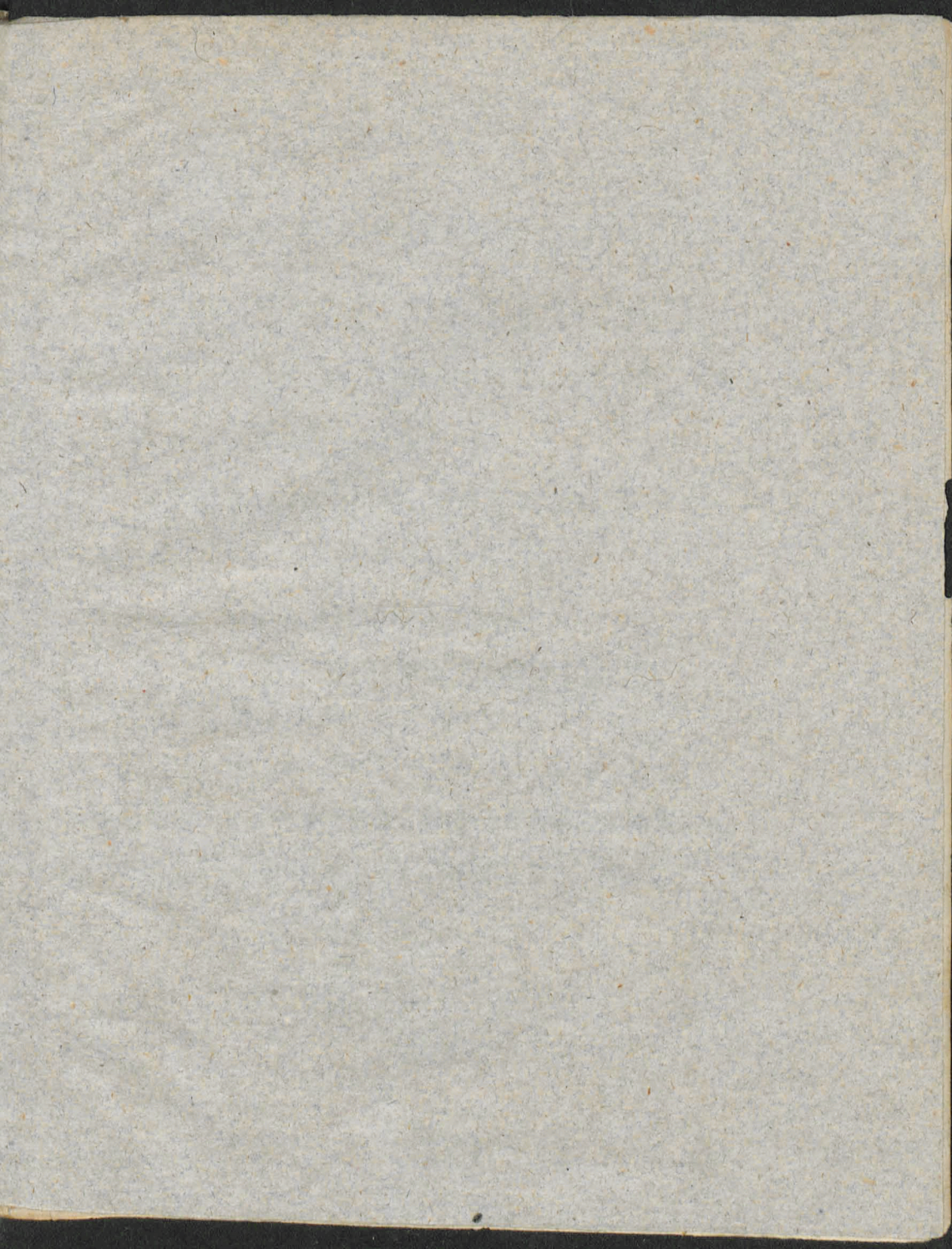
BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

XVI.

5513

W 11

6

Quod DEUS Bene Vertat!

THESES POLITICAS,

De Majestate Principis Limitata,

PRÆSIDE

M. JOHANNES SARTORIO

Gymn. Thor. P. P.

ad ventilandum proponit

ANTONIUS Baumgarten

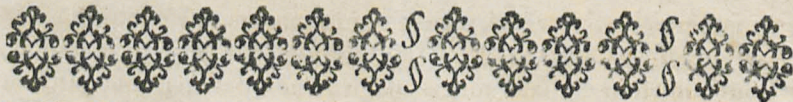
THORUNENSIS.

A. O. R. M. DC. XXCVI. d. 31. Jan.

THORUNII imprimebat CHRISTIANUS BEKK, G. T.

864

I.
Majestas Principis, quem admodum Originem suam medietam DEO merito debet, velut causæ primæ ac universalis: ita cum ad stabiliendam eam, mutuus imperandi ac parendi consensus requiratur; is verò absq; certa obligatione & pacto, inter imperantem ac parentes inito, concipi nequeat; non potest non ex hominum in Civilem Societatem coeuntium pactis resultare, iisq; proximam sui Originem debere.

II.

Atq; à tali quidem factorum ratione, diversimodè inter Principem ac Rempublicam inita, fundamentum illius distinctionis arcessendum est, quâ Majestas in Absolutam & Limitatam dispescitur. Illa imperium administrat ex judicio proprio, non ad normam actorum, & perpetuorum statutorum, sed prout præsens rerum conditio videtur exigere: unde *Grotius* (*lib. 1. c. 3. n. 6. de J. B. ac P.*) ejusmodi potestas summa audit, cujus actus alterius juri non subsunt, ita, ut alterius voluntatis humanæ arbitrio irriti possint reddi. Hæc in exercendis suis actibus, certis statutis ac legibus restricta est, ita, ut horum intuitu Princeps Summitatem quidem Imperii obtineat; non tamen, prout *Grotius* loquitur, (*l. c. n. 14.*) habendi plenitudinem.

III.

Cum enim non eodem modo Republicæ sese obstrinxerint; sed aliæ in discrimen vitæ adductæ, ut isto liberarentur, voluntates suas Principis voluntati permiserint; aliæ inopiâ pressæ alterius pleno dominio se subjecerint; aliæ jure belli arbitrio victoris cesserint; aliæ ad servitutem quàm libertatem aptiores, sponte cervices imperio tractandas inclinaverint; aliæ exemplis gentium, quibus per secula plurima sub libero unius imperio satis feliciter datum fuit vivere, motæ, Absolutum Imperium præ limitato fuerint amplexæ; aliæ deniq; ratæ, non aliter se salvas esse posse, nisi liberè

liberè imperanti seruiant, ultro ad hujus nutum sese composuerint: factum est, ut Majestas Principis talibus pactis & obligationibus, velut radicibus innixa, magis magisq; potestatem in obligatos exsereret, nomenq; acciperet Absolutæ Majestatis.

IV.

Aliter cum Majestate Principis Limitata se res habet. Nam cum visum esset certis institutis, genio gentis & statui Reipublicæ optimè congruentibus, modum negotia expediendi circumscribere, placuit aliis Rebuspublicis tantam potestatem non ita absolute unius hominis arbitrio committere; sed potius certum modum imperii gerendi ipsi assignare, juxta quem in delatione imperii cum eodem Republica convenit, ejusq; potestatem eatenus limitat, ut ad certas leges fundamentales imperium gerat, ac super negotiis, circa quæ absoluta disponendi potestas ipsi non est relicta, ad concilium Ordinum Regni referat, neq; citra istorum consensum quid decernat; secus si factum fuerit, nolle cives jus suis ejus circa talia teneri.

V.

Itaq; Majestatis hujus Limitatæ ratio non in quacunq; harmonia, seu attemperacione Principis cum Regni Ordinibus consistit, ut Illi libera imperii; His simplicis obsequii gloria relicta sit; sed in tali exercitio juris, quod statutis ac legibus Reipublicæ fundamentalibus conforme est, quas se integrè servaturum Princeps ex pacto quodam jurisjurandi religione firmato promiserat, seq; juxta eas Rempublicam administraturum sanctè obstrinxerat. Quæ Majestatis Limitatio tantò minus injuriosa potest esse in Principem, quantò facilius Illi fuerat, si grave videbatur imperium accipere, quod pro arbitrio gerere non potuit, istud paulo ante recusare.

VI.

Liquet hinc, Principem ejusmodi non tantum non legibus Divinis, & legenturæ, sed ne quidem legibus Regni fundamentalibus solutum esse. Cum enim hæc leges norma ac regula audiant, ad quam Princeps modum regiminis sui componere debet, non potest illis solutus haberi, quantisper juxta normam hanc Regno præest.

VII.

VII.

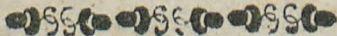
Neq; verò metuendum est, (quod aliqui, nullam distinctionem inter Summum & Absolutum agnoscentes verentur,) Majestatem Principis per talem limitationem summã non fore. Hæc enim longè diversa sunt, ut monet *Puffendorf. lib. 7. de Jure Nat. & Gent. c. 6. n. 10.* teneor sequi, quod huic placet, quia pactio me obligavi: & teneor sequi hujus voluntatem, quia pro imperio hoc mihi injungere potest. Prius de Majestate Limitata dici potest, non item posterius. Summum quoq; & absolutum nequaquam sunt unum & idem. Illud enim notat absentiam superioris; Hoc autem facultatem proprio ex judicio & arbitrio quaecunq; jus exercendi.

VIII.

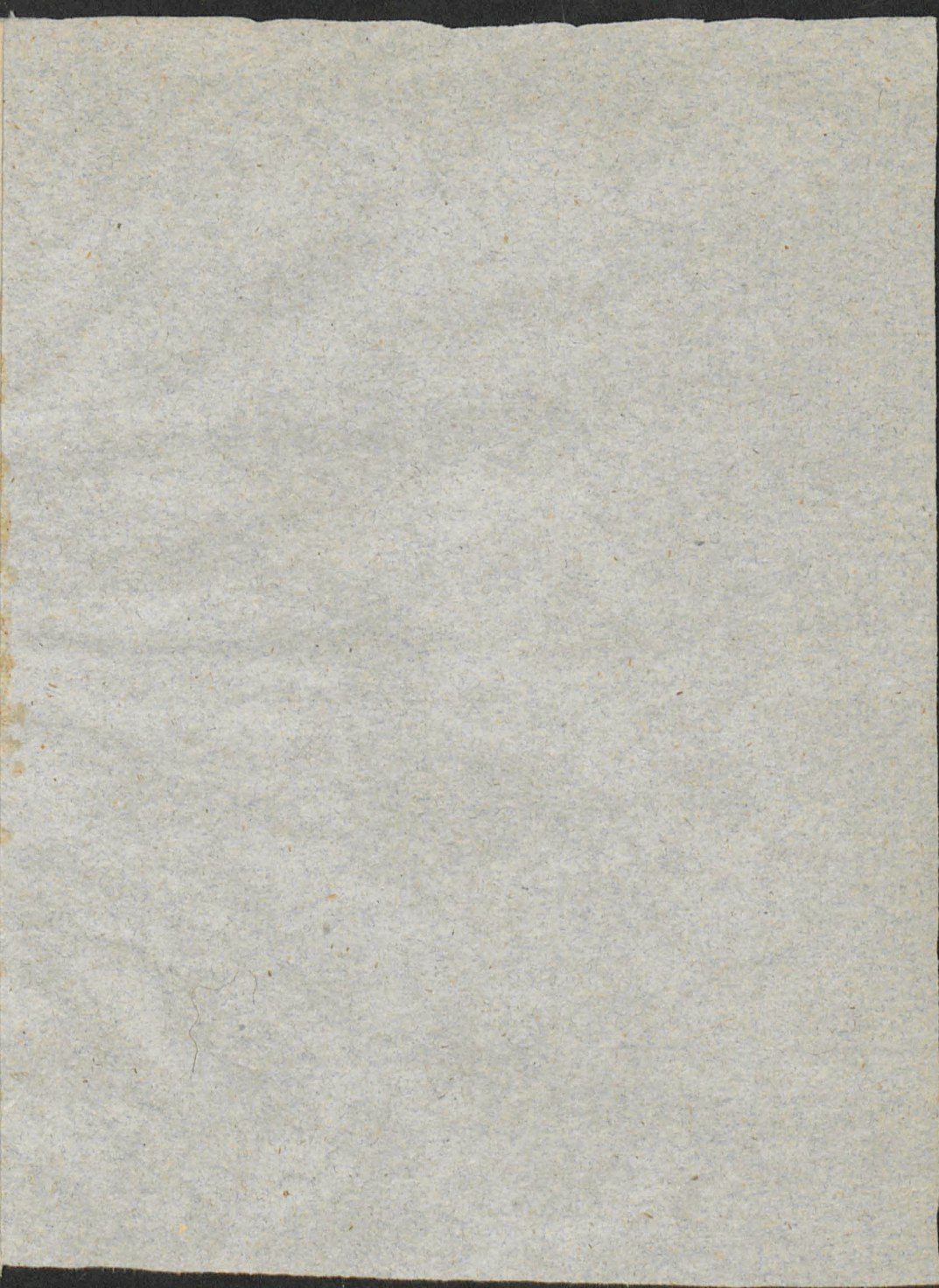
Quin nec per ejusmodi leges fundamentales Summum imperium redditur mancum. Possunt enim in tali regno omnes imperii actus exerceri, qui in regno absoluto; nisi, quod ibi Princeps suo judicio, saltem ultimo, utitur: Hic autem requiritur mutua cum Ordinibus Regni deliberatio ac consensus, cujus fundamentum consistit in Majestate Reali illis coæva, quam qui talibus Regni Ordinibus derogant, formam illius Reipublicæ non satis assequi videntur.

IX.

Tandem nec istud metuendum est, limitatã sic Majestate, Principi aliquid decedere, aut saltem infra Majestatem Absoluti Principis Eum haberi. Excussit hunc metum *Conarscius Episcopus Pofnaniensis & Legationis ad Henricum Valesium habitæ Primas*, dum laudatum Principem in Poloniæ Regem electum, solenni sermone ita alloqueretur: Ne idèò arbitrere, Te eã in parte infelicem haberi, quia non in omnibus absolutus; gaude potius; felicissimus es: provisum eã communitate potestatis à Republica, ne sui Reges, laxius legibus habiti, Civibus atq; adèò Reipublicæ nocere possint: ideoq; Tu, quia nemini nocendo acerbus futurus, ab omnibus quidni meros amores expectas? aut (quod proprium Regum Poloniæ Symbolum) in sinu cujusq; civis tutus obdormire audebis. *Vid. Andr. Maximil. Fredro in Gest. Pop. Pol. sub Henr. Vales. p. m. 120.*

6120/5

1.010

6123

5

